

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა

№ 21

22.04.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „სოლო“, ქ. თბილისი, ვაკე-საბურთალოს რაიონი, ოთარ ლორთქიფანიძის ქ., N 30, ბინა 1;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. რუსთავი, მშენებელთა ქუჩა №174;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 10.03.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: ფიზიკური პირი გიული დარციმელია;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „სოლოს“ მიერ წარმოდგენილია ქ. რუსთავი, მშენებელთა ქუჩა №174-ში მდებარე ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

2018 წელს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „სოლოს“ ცემენტის წარმოებაზე გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება N2-605; 26.07.2018). ქ. რუსთავში, შპს „სოლოს“ ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე 2021 წლის 10 თებერვალს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N2-200 ბრძანებით გაიცა სკრინინგის გადაწყვეტილება და საქმიანობა დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, აღნიშნული საწარმო მდებარეობს ქ. რუსთავში, მშენებელთა ქუჩაზე №174, შპს „სოლოს“ საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 02.07.03.006), აღნიშნული ტერიტორიის ფართობია 4800 მ². სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს საზღვრიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 320 მეტრით (სოფ. თაზაქენდი), თუმცა მონაცემების ელექტრონული გადამოწმებით დგინდება, რომ უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (მარის არხის მე-3 დასახლება) მდებარეობს საწარმოდან დაახლოებით 200 მეტრში. ტერიტორიიდან 400 მეტრში მდებარეობს შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ ცემენტის საწარმო და ფეროშენადნობთა ქარხანა, საწარმოდან 200 მეტრში მდებარეობს სამშენებლო მასალების წარმოების ობიექტი. საკადასტრო საზღვრიდან დაახლოებით 30 მეტრში მდებარეობს მიწისზედა მაგისტრალური ღია არხი (მარიინის არხი). მდინარე მტკვარი საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია 1700 მ-ით.

შპს „სოლოს“ საქმიანობა არსებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით მოიცავს სხვადასხვა მარკის ცემენტის წარმოებას (M-300, M400), რისთვისაც იგი უზრუნველყოფილია საჭირო დანადგარებით და დამხმარე ინფრასტრუქტურით. საწარმოში დამონტაჟებულია ცემენტის დაფქვის წისქვილი, რომლის წარმადობა შეადგენს 10 ტ/სთ-ს. წელიწადში 300 სამუშაო დღის და დღეში 12 საათიანი მუშაობის რეჟიმის პირობებში, საწარმოს სიმძლავრე შეადგენს 36000 ტ/წელ ცემენტს, რომლისთვისაც საწარმო გამოიყენებს 28800 ტ კლინკერს, 1800 ტონა თაბაშირს და 5400 ტონა დანამატს. საწარმოში მზა პროდუქციისთვის განთავსებულია 5 ცალი სილოსი, თითოეულის მოცულობაა 130 ტონა.

სკოპინგის განცხადების თანახმად, ქვეყანაში ცემენტზე მოთხოვნილების გაზრდის გამო, კომპანიას დაგეგმილი აქვს წარმადობის გაზრდა, კერძოდ ახალი 30 ტ/სთ წარმადობის წისქვილის მონტაჟი. ხოლო, დღეში 12 საათიანი სამუშაო დღის 16 საათიანი სამუშაო დღით შეცვლა, ანუ 30 ტ/სთ წარმადობის წისქვილის წლიურად გამოშვებული პროდუქციის რაოდენობა ტოლი იქნება $30 \times 16 \times 300 = 144000$ ტ/წელ. არსებული 10 ტ/სთ წარმადობის წისქვილი გადავა სათადარიგო რეჟიმში, მისი ჩართვა მოხდება იმ შემთხვევაში, როდესაც 30 ტ/სთ წარმადობის წისქვილი გადავა სარემონტო რეჟიმში, ანუ მისი მუშაობის მაქსიმალური დღეების რაოდენობა იქნება 60 დღე და შესაბამისად დღეში 16 საათიანი სამუშაო რეჟიმით ის გამოუშვებს $10 \times 16 \times 60 = 9600$ ტ/წელ. საწარმოში ასევე გათვალისწინებულია სამი ცალი 130 ტ ტევადობის სილოსის დამატება. საწარმოში დაგეგმილია ძირითადად 300, 400 და 500 მარკის ცემენტის წარმოება.

დაგეგმილი ცვლილებების შესაბამისად საწარმო იმუშავებს წელიწადში 360 დღე 16 საათიანი სამუშაო რეჟიმით. საწარმოს მაქსიმალური წარმადობა წლიურად იქნება 153600 ტ - 300, 400 და 500 მარკის ცემენტის წარმოება. საწარმოში განთავსებული იქნება 8 ცალი 130 ტ ტევადობის სილოსი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ნედლეული (კლინკერი, დანამატები-თაბაშირი, წიდა) საწარმოს ტერიტორიაზე შემოიზიდება საავტომობილო ტრანსპორტით და ჩამოიცლება ნედლეულის მიღების დახურულ საწყობში, ბეტონის მოედანზე. სასაწყობო მოედანზე დამონტაჟებულია კლინკერის და დანამატების ბუნკერები, რომლებშიც მასალების ჩაყრა ხორციელდება ავტოჩამტვირთველის საშუალებით. საწარმოს ოპერატორი ახორციელებს ცალკეული კომპონენტების ბუნკერების ქვეშ არსებულ ტრანსპორტიორზე ნედლეულის დოზირებულ მოთავსებას ავტომატური სასწორის საშუალებით. შეზავებული კომპონენტები ტრანსპორტიორის საშუალებით ხვდება მეორე ტრანსპორტიორზე, რომლის საშუალებით ხდება წისქვილის კვება. დაფქვილი ცემენტი წისქვილის შემდეგ ხვდება სამტვერე საკანში, საიდანაც მტვრის დაჭერა ხდება მტვერდამჭერი ფილტრების საშუალებით. სამტვერე საკნიდან ცემენტის გადატანა ხდება ელევატორში, სადაც მას ემატება სახელოებიან ფილტრებში დაჭერილი ცემენტი და თავსდება ცემენტის სილოსებში. ბურთულეებიანი წისქვილიდან მიღებული მზა პროდუქცია – ცემენტი პნევმოტრანსპორტიორის საშუალებით გადადის სილოსებში (რვა ცალი, თითოეული 130 ტონა ტევადობის), საიდანაც ნაწილი ცემენტისა მომხმარებელს მიეწოდება ცემენტშიდებით, ხოლო ნაწილი ფასოვდება 50 კგ-იან ტომრებში და ხდება რეალიზაცია.

საწარმოში წარმოებული ცემენტი მიიღება კლინკერის, მინერალური დანამატების და თაბაშირის დაფქვით. 1 ტონა ცემენტის წარმოებისთვის გათვალისწინებულია 712-915 კგ კლინკერი, 51 კგ თაბაშირი და 54-257 კგ მინერალური დანამატი (წიდა).

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, 30 ტ/სთ წარმადობის წისქვილი აღჭურვილი იქნება ეფექტური აირგამწმენდი სამსაფეხურიანი სისტემით. I საფეხური - დამლექი კამერა 10 %-იანი ეფექტურობით. II საფეხური - ციკლონი 70 %-იანი ეფექტურობით და III საფეხური, სახელოებიანი ფილტრები 99.9 %-იანი ეფექტურობით. 10 ტ/სთ წარმადობის პირველი წისქვილი აღჭურვილია ეფექტური აირგამწმენდი ორსაფეხურიანი დანადგარებით. I საფეხური - ციკლონი 70 %-იანი ეფექტურობით და II საფეხური, სახელოებიანი ფილტრები 99.9 %-იანი ეფექტურობით. გამონაბოლქვი აირმტვერნარევის გაწმენდის შემდეგ დაჭერილი ცემენტის მტვერი დაუბრუნდება ცემენტის ელევატორებს.

საწარმოში წყალი გამოიყენება საწარმოო, სასმელ-სამეურნეო და სახანძრო დანიშნულებით. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის საწარმო წყალს იღებს ადგილობრივი წყალმომარაგების სისტემიდან. საწარმოო მიზნებისათვის წყალი გამოიყენება წისქვილების ბარაბანის მბრუნავი სისტემის გაციებისათვის, რომელიც ბრუნვით სისტემაში იქნება. წყლის ბრუნვითი სისტემისათვის საწარმოს გააჩნია 20 მ³ მოცულობის წყლის რეზერვუარი. წყლის ბრუნვითი სისტემის დანაკარგების შესავსებად, რომელიც იკარგება ორთქლის სახით, ესაჭიროება დღეში 500 ლიტრის რაოდენობით, ანუ წელიწადში ესაჭიროება 180 მ³ წყალი. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ჩაშვება ხორციელდება არსებულ საკანალიზაციო სისტემაში, რომელიც მიერთებულია ქ. რუსთავის საკანალიზაციო სისტემასთან. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო ტერიტორიიდან წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების დაბინძურების რისკი შეწონილი ნაწილაკებით არ არსებობს, რადგან საწარმოო პროცესი მიმდინარეობს ზემოდან დახურულ შენობაში. აღნიშნული წყლები ჩაედინება ქ. რუსთავის სანიაღვრე სისტემაში.

საწარმოს ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებებია: არაორგანული მტვერი და ცემენტის მტვერი. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროებია: ნედლეულის მიღება-დასაწყობება, ლენტური ტრანსპორტიორები, ბურთულებიანი წისქვილები (30 ტ/სთ და 10 ტ/სთ წარმადობის), სილოსებში ცემენტის ჩაყრა, კლინკერის და დანამატების ავტოთვითმცლელიებიდან ჩამოცლა, კლინკერის და დანამატების წისქვილის მიმღებ ბუნკერში ჩაყრა, კლინკერის და დანამატების დახურული საწყობი, ცემენტის სილოსებში ცემენტის ჩაყრა, ცემენტის სილოსებიდან ავტოცემენტშიდში ცემენტის ჩაყრა და ცემენტის დაფასოება ტომრებში.

ხმაურის წარმოქმნის ძირითად წყაროს ექსპლუატაციის პერიოდში წარმოადგენს სატრანსპორტო ოპერაციებისთვის გამოყენებული და ტექნოლოგიური პროცესების შესრულებაში მონაწილე ტექნიკური საშუალებები. შპს „სოლოს“ ცემენტის საწარმოს სიახლოვეს ფუნქციონირებს შპს „ჭაიდელებერგცემენტ ჯორჯიას“ ცემენტის საწარმო, ფეროშენადნობთა ქარხანა და სამშენებლო მასალების, მათ შორის, ცემენტის წარმოების ობიექტები. აღნიშნულის გათვალისწინებით მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედების, ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედებისა და სატრანსპორტო ნაკადებით გამოწვეულ

ზემოქმედებასთან მიმართებით. დოკუმენტის თანახმად, კუმულაციური ზემოქმედების შესწავლა მოხდება გზმ-ის ანგარიშში.

საწარმოს საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელია არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. ნარჩენების შეგროვება მოხდება სეპარირებულად. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები განთავსდება საწარმოს ტერიტორიაზე შესაბამის კონტეინერებში და ხელშეკრულების საფუძველზე პერიოდულად გატანილი იქნება ადგილობრივი დასუფთავების სამსახურის მიერ მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე. რეციკლირებადი ნარჩენები და სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიებს.

საქმიანობის განხორციელების პროცესში ნიადაგისა და გრუნტის დაზიანება შესაძლოა მოხდეს საწარმოო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების არასწორი მართვის, ასევე ავტოტრანსპორტიდან ნავთობპროდუქტების ავარიული დაღვრის შემთხვევაში. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საქმიანობის შედეგად მიწისქვეშა წყლების დაზიანების რისკი არ არსებობს. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, მოხდება პერსონალისთვის ტრენინგების ჩატარება, მათი ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა, მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, საპროექტო ტერიტორიის დათვალიერებისას გამოვლინდა, რომ საწარმოში განხორციელდა 30 ტ/სთ წარმადობის ცემენტის წისქვილის სამონტაჟო სამუშაოები. აღნიშნული ინფორმაცია, შემდგომი რეაგირების მიზნით ეცნობა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, 2021 წლის 13 აპრილს, შპს „სოლოს“ მიმართ, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ №062973 ოქმი. მასალები განსახილველად გადაეგზავნა რუსთავის საქალაქო სასამართლოს.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, კერძოდ როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება, აგრეთვე ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებზე. 2021 წლის 5 აპრილს ქ. რუსთავის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა საჯარო განხილვა. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „სოლოს“, ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის და არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები, ასევე სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელი პირი. საჯარო განხილვაზე „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლის მხრიდან გამოითქვა შენიშვნა სამინისტროს მიერ აღნიშნულ პროექტთან და საჯარო განხილვასთან დაკავშირებული ინფორმაციის არასათანადოდ გავრცელების თაობაზე, რასთან დაკავშირებითაც სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ სამინისტრომ კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყო, სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელება და საზოგადოების ინფორმირება. საჯარო განხილვაზე არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა გამოთქვა მოსაზრება, რომ გზმ-ის ანგარიშში ავტოტრანსპორტის გადაადგილებით გამოწვეულ ამტვერების შემარბილებელ ღონისძიებად განხილული იყოს გზების მორწყვის საკითხი, ასევე გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იყოს ნედლეულის და პროდუქციის

ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე მოხდა საპროექტო ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
 - 3.1. **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
 - საწარმოში არსებული (მიმდინარე) საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები კერძოდ, ტერიტორიის ალტერნატიული ვარიანტები, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის (ტერიტორია, ტექნოლოგია) დასაბუთება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით;
 - დაზუსტებული მანძილები საწარმოს ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე;
 - საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები;
 - ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსის მანძილზე არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, დანიშნულების მითითებით;
 - საწარმოს განთავსების ტერიტორიის GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
 - დასაქმებული ადამიანების დაზუსტებული რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;

- საწარმოო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის აღწერა;
- ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ტექნოლოგიის დეტალური აღწერა და ტექნიკური პარამეტრები;
- ინფორმაცია მიმდინარე და დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, საწარმოში არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა, შესაბამისი სქემები, საპასპორტო მონაცემები;
- ინფორმაცია საპროექტო სილოსების შესახებ (ტიპები და მოცულობა);
- ტექნოლოგიური სქემა და საწარმოო პროცესის დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის ოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ. დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის (სიხშირის) შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით, ამასთან გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკთან დაკავშირებით მუნიციპალიტეტთან კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია/დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ტერიტორიაზე შემოსატანი ნედლეულის რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოში გამოყენებული დანამატი ნივთიერებების რაოდენობის და დასაწყობების შესახებ;
- წარმოქმნილი მტვრის (ნარჩენი) კვლავწარმოებაში გამოყენების შესაძლებლობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია გამწოვი სავენტილაციო სისტემის პარამეტრების შესახებ;
- მტვერდამჭერი სისტემების დახასიათება (სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა), შესაბამისი საპასპორტო მონაცემებით;
- საწარმოში წარმოქმნილი ნარჩენებისა და მათი მართვის შესახებ ინფორმაცია;
- წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (რაოდენობა, ტექნიკური გადაწყვეტა, სასმელ-სამეურნეო, საწარმოო და სხვა);
- სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული საკითხი მნიშვნელოვანია გამონაბოლქვის გავრცელების მიმართულების კუთხით უახლოეს დასახლებასთან მიმართებაში);
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის დეტალური გეგმა;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ექსპლუატაციის პერიოდისთვის, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში (ახლომდებარე საწარმოებთან კუმულაციური

ზემოქმედების გათვალისწინებით), ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმა; გაფრქვევის ყველა წყარო დატანილი უნდა იყოს გენგეგმაზე;

- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის დანერგვის საკითხები;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით (მათ შორის ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული გზების მორწყვის საკითხი);
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებით;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- საწარმოს ექსპლუატაციის და ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის-გატანის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია; შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, შესაბამისი კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებებით;
- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- კუმულაციური ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება 500 მეტრიან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის (განსაკუთრებით ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების კუთხით), შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საწარმოს ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ექსპლუატაციის პერიოდისთვის, სადაც ასევე ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუმაციის მიზნით ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის ინსტრუმენტულ მონიტორინგზე, საკონტროლო წერტილების (საწარმოს ტერიტორიაზე, უახლოეს დასახლებულ მოსახლესთან), მონიტორინგის სიხშირის და მეთოდის მითითებით;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და წარმოდგენილი მოსაზრებების და შენიშვნების შეფასება;

- გზმ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იყოს საწარმოს არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით და ასევე საწარმოს მოწყობასთან დაკავშირებული შესრულებული და შესასრულებელი სამუშაოების (არსებობის შემთხვევაში) შესახებ ინფორმაცია.
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს დეტალური ინფორმაცია 2018 წლის 26 ივლისის N 2-605 ბრძანებით გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ და პირობების ანალიზი.
- სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს საზღვრიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 320 მეტრით (სოფ. თაზაქენდი), თუმცა მონაცემების ელექტრონული გადამოწმებით დგინდება, რომ უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (მარის არხის მე-3 დასახლება) მდებარეობს საწარმოდან დაახლოებით 200 მეტრში, აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას და დეტალურ შეფასებას გზმ-ის ანგარიში.
- გზმ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული გეგმიური შემოწმებების დროს გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრისთვის სამინისტროს მიერ განსაზღვრული გონივრული ვადების შესახებ ინფორმაცია. კერძოდ, ზემოაღნიშნული წარმოდგენილი უნდა იქნეს ერთიანი ცხრილის სახით, სადაც მითითებული უნდა იყოს შესაბამისი გონივრული ვადებისა და განსაზღვრულ ვადებში შესაბამისი ღონისძიებების შესრულების შესახებ ინფორმაცია.
- გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „სოლოს“ მიერ ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.